

Nr 382.

Av herr **Staxäng**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 75, angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 75 förordar departementschefen att i stället för de av jordbrukskommittén föreslagna kontantbidragen det särskilda stödet åt de mindre jordbruken, som tills vidare får anses skäligt, måtte få formen av i främsta rummet ett producentbidrag för till mejeri levererad mjölk.

Enligt ifrågavarande förslag skulle dessa bidrag i princip endast utgå till nuvarande innehavare av mindre jordbruk och blott till sådana brukare, vilkas inkomst under en viss basperiod legat under en fastställd inkomstgräns, där förslaget innehåller tvenne alternativ.

Producentbidraget borde utgå enligt en skala, så konstruerad att bidraget för en till mejeri levererad kvantitet av upp till 4 000 kg mjölk (och till mjölk omräknad grädde) per år utgår med 12 öre per kg, därefter förblir oförändrat för leveranser upp till 7 000 kg men för leveranser över 7 000 kg minskas med 6 öre för varje kg, varmed årsleveransen överstiger sistnämnda myckenhet. Bidragets maximibelopp skulle då bliva 480 kr. och utgå vid mjölkleveranser mellan 4 000 och 7 000 kg per år. Av praktiska skäl ansågs bidraget liksom för närvarande böra utbetalas kvartalsvis utan efterreglering.

Den form, som denna stödåtgärd för det mindre bruket här fått, har otvivelaktigt en viss stötande klasskaraktär. Som motiv för detta mitt påstående kan följande bl. a. anföras. De jordbruk, som ligga över övergångsjordbrukens storlek, äga full frihet att utveckla sina inkomstförhållanden utan restriktiva regler av gällande prissättning, men det föreslagna "småbrukarstödet" blir bundet vid behovsprövning och kommer tillika i princip endast att tilldelas nuvarande innehavare av ifrågavarande jordbruk. Man kan även starkt ifrågasätta rättvisan och billigheten i en stödåtgärd, där samhället i vissa undantagsfall förklarar sig villigt att frångå sin förköpsrätt, men samtidigt berövar ifrågavarande jordbrukare ett välbehövligt ekonomiskt stöd. Den kategoriklyvning av likartade jordbruk, som härigenom knäslattes, kommer ofrånkomligt att väcka djup misstämning hos våra småbrukare överhuvudtaget men framför allt hos dem som direkt känna sig orättvist behandlade.

Att förslaget fått en sådan utformning är naturligtvis beroende på att föreslagna "småbrukarhjälp" är ämnad att vara en stödåtgärd under ett övergångsskede.

Enligt min mening bör emellertid detta särskilda stöd åt det mindre jordbruket under en första etapp ej erhålla en så restriktiv tillämpning, som Kungl. Maj:t föreslår, utan ingå som ett led i det allmänna jordbruksstödet.

Jag tillåter mig därför föreslå, att det av Kungl. Maj:ts föreslagna producentbidraget å mjölk får utgå utan behovsprövning samt att detta bidrag ej begränsas till nuvarande brukare utan bör tills vidare utgå tills vederbörande jordbruk kunna erhålla nödvändig arealkomplettering. Om därjämte den hektargräns, som är stipulerad för att producentbidrag skall kunna erhållas, höjes från föreslagna 10 ha till 15 ha, så undvikes föreslagna oklara jämningsförfarande av arealgränsen. En arealgräns bestämd till 15 ha sammanfaller också med basjordbrukets *medelstorlek*. I anknytning till denna förändring av arealgränsen bör också en justering av det av departementschefen föreslagna producentbidraget komma till stånd på så sätt att producentbidraget för till mejeri levererad mjölk över 7 000 kg per år i stället för föreslagna 6 öre bör minskas med 3 öre för varje kg.

Hur en sådan justering kommer att slå ut i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag och nu utgående producentbidrag utvisar följande tabell:

Mjölkkvantitet per kvartal i kg	Nu utgående produ- centbidrag i kr. per kvartal	Kungl. Maj:ts för- slag i kr. per kvartal	Motionens förslag i kr. per kvartal
1 000	40:—	120:—	120:—
1 750	70:—	120:—	120:—
2 250	80:—	90:—	105:—
2 500	80:—	75:—	98:—
3 000	80:—	45:—	83:—
3 500	80:—	15:—	78:—
3 750	75:—	—	60:—
4 000	70:—	—	53:—
5 000	50:—	—	23:—
5 700	36:—	—	2:—
7 000	10:—	—	—

Den ovan föreslagna förändringen av Kungl. Maj:ts förslag beträffande producentbidraget bör också föranleda en motsvarande justering av förslaget beträffande kontantbidrag till de mjölkproducenter, som ej kunna leverera sin mjölk till mejeri.

Med anledning av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 75 måtte vad avser "särskilt stöd åt vissa innehavare av mindre jordbruk" beakta de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 10 april 1947.

Ernst V. Staxäng.